

Wymagania na poszczególne oceny skorelowane z planem wynikowym Stanisława Kandulskiego do programu nauczania „Wiedza o kulturze. Program nauczania dla liceów i techników” autorstwa Stanisława Kandulskiego i Krzysztofa Moraczewskiego.

1. Lekcja organizacyjna

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- sam lub z pomocą nauczyciela potrafi wyjaśnić różnicę między naukowym a potocznym znaczeniem słowa „kultura”;
- wymienia przynajmniej trzy dyscypliny naukowe, których przedmiotem badań jest kultura;
- umie przytoczyć przynajmniej jedną krótką definicję pojęcia „kultura”;
- w niewielkim stopniu zna i posługuje się pojęciami poznanymi na lekcji: kultura duchowa, kultura materialna, kultura społeczna.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna etymologię słowa „kultura” i potrafi krótko powiedzieć, jak zmieniało się znaczenie tego pojęcia na przestrzeni wieków;
- wymienia przynajmniej pięć dyscyplin naukowych, których przedmiotem badań jest kultura;
- wskazuje i krótko wyjaśnia wzajemne zależności pomiędzy kulturą materialną, społeczną i duchową, a także rozpoznaje podstawowe cechy tych zjawisk;
- poproszony o wypowiedź potrafi przytoczyć pojęcia poznane na zajęciach: czas linearny, czas cykliczny, patriarchy, matriarchy, społeczeństwo stanowe, instytucje społeczne, etnocentryzm, obrazy świata – podejmuje próby wyjaśnienia tych pojęć.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- w miarę swobodnie wykorzystuje poznane na lekcji pojęcia, właściwie posługując się nimi w dyskusji;
- charakteryzuje poznane na zajęciach dyscypliny naukowe zajmujące się kulturą oraz potrafi wypowiedzieć się na temat ich znaczenia dla społeczeństwa;
- zna pojęcie interdyscyplinarności i potrafi poprawnie się nim posługiwać w wypowiedziach;
- zajmuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji na temat znaczenia kultury materialnej dla badań nad minionymi społeczeństwami;

- formułuje wnioski dotyczące różnic kulturowych i wynikającego z nich odmiennego uczestniczenia w praktykach kulturowych;
- potrafi krótko, ale poprawnie wyjaśnić różnicę pomiędzy zachowaniowym a ideacyjnym rozumieniem kultury;
- umie wymienić nazwiska przynajmniej czterech filozofów, historyków i innych badaczy kultury wspomnianych w podręczniku (np.: Ciceron, Tacyt, Herodot, Johann Gottfried Herder, Wilhelm Dilthey, Bronisław Malinowski, Lucien Lévy-Bruhl, Georges Dumézil, Alfred Kroeber, Philip Bagby, Clifford Geertz, Ward Goodenough, Aron Guriewicz).

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- potrafi szczegółowo omówić zakres badawczy dyscyplin naukowych zajmujących się kulturą, wymienić podobieństwa i różnice oraz wyjaśnić związki między nimi;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy do tworzenia wypowiedzi dotyczących tematu lekcji, w praktyce stosując zjawisko interdyscyplinarności;
- samodzielnie wykorzystuje zdobytą podczas zajęć wiedzę w nowych sytuacjach – potrafi zastosować poznane pojęcia i twórczo je rozwinąć w dyskusji lub/i innej wypowiedzi publicznej;
- odwołuje się do opinii autorytetów (historyków, antropologów, socjologów wymienionych w podręczniku), ustosunkowując się do ich koncepcji.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem kultury w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

2. Kultura a natura

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- sam lub z pomocą nauczyciela wyjaśnia różnicę między kulturą a naturą;
- wymienia przynajmniej cztery najprostsze pojęcia spośród poznanych na lekcji (np. pamięć indywidualna i zbiorowa, wiedza, władza, klasa społeczna);
- rozumie znaczenie tych pojęć i potrafi je krótko omówić;
- zna terminy: nauki humanistyczne i nauki przyrodnicze.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- samodzielnie i poprawnie stosuje większość poznanych na zajęciach terminów naukowych (socjalizacja, enkulturacja, dyfuzja kulturowa, ewolucjonizm kulturowy, solidarność mechaniczna i organiczna, naturalizm i antynaturalizm metodologiczny, procesy długiego trwania);
- potrafi objaśnić te terminy, posługując się prostym słownictwem, ale w sposób merytorycznie poprawny;
- rozumie różnicę między naukami humanistycznymi a przyrodniczymi; podaje przykłady kilku dyscyplin naukowych należących do każdej z tych grup;
- zna nazwiska przynajmniej dwóch badaczy wymienionych w podręczniku i potrafi omówić krótko ich koncepcje (James Frazer, Alfred Kroeber, Curt Sachs, Fernand Braudel, Emil Durkheim);
- rozumie relacje między kulturą, władzą, klasą społeczną i potrafi krótko scharakteryzować zależności między tymi zjawiskami.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia nazwiska większości badaczy omawianych na zajęciach i poprawnie przypisuje do nich stworzone przez nich koncepcje naukowe;
- w miarę swobodnie porusza się w obrębie pojęć zaprezentowanych na lekcji i poprawnie je objaśnia;
- potrafi omówić zależności i relacje między zagadnieniami omawianymi na zajęciach, formułując przy tym własne wnioski (np. ocenia wagę ewolucjonizmu i dyfuzjonizmu kulturowego w refleksji nad kulturą w przeszłości i obecnie);
- odwołuje się do wiedzy zdobytej na innych przedmiotach (język polski, historia, wiedza o społeczeństwie) przy omawianiu procesów, relacji i zjawisk zachodzących w obrębie społeczeństwa, takich jak: podział pracy, warstwy i klasy społeczne, nabywanie kompetencji kulturowych itd.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje się opanowaniem pamięciowym znakomitej większości pojęć naukowych poznanych na lekcji oraz swobodnie posługuje się ich definicjami;
- przy wykorzystaniu bogatego słownictwa szczegółowo wskazuje cechy koncepcji naukowych omówionych podczas realizacji tematu;
- potrafi wyjaśnić omawiane zjawisko, odwołując się do samodzielnie wyszukanych przykładów;

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem kultury w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

3. Media kultury

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna wąskie i szerokie zastosowanie pojęcia „media kultury”, potrafi podać przykłady mediów i wymienić ich podstawowe cechy;
- potrafi krótko wyjaśnić czym jest tekst kultury i podać, jakie formy może przyjmować;
- rozumie różnicę między mediami a tekstami kultury;
- rozumie rolę, jaką w komunikacji międzyludzkiej odgrywa znak i wie, że może on przyjmować różne formy;
- sam lub z pomocą nauczyciela podejmuje próby dokonania analizy tekstów kultury.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wyjaśnia antropologiczny i kulturoznawczy sens poznanych na zajęciach pojęć (np. semiotyka, interpretacja, tekstualizm, kontekst, kontekstualizm, intertekstualność);
- wskazuje związki i relacje pomiędzy tekstami kultury przekazywanymi za pośrednictwem różnych mediów (np. związki literatury z filmem, związki sztuk wizualnych z muzyką);
- analizuje teksty kultury, podając ich cechy formalne oraz podejmuje w miarę trafne próby ich interpretacji;
- wskazuje konteksty analizowanych przekazów;
- wymienia poznane na zajęciach teorie językoznawcze (np. strukturalizm, hipoteza Sapira-Whorfa) i wie o ich wykorzystaniu w obrębie innych dyscyplin naukowych.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia nazwiska przynajmniej kilku badaczy zajmujących się komunikacją społeczną: językoznawców, antropologów, historyków;
- rozumie związek pomiędzy rozwojem poszczególnych mediów a wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią różnych epok;
- wie czym jest hermeneutyka i potrafi wyjaśnić to pojęcie;
- dostrzega zależność pomiędzy ideologiami i systemami społecznymi a sposobem ich reprezentacji w środkach przekazu.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury, posługując się właściwą terminologią i rozpoznając – jeśli zachodzi taka potrzeba – jego przenośne znaczenie;

- wykazuje się opanowaniem pamięciowym wszystkich poznanych na zajęciach pojęć z zakresu teorii mediów;
- wskazuje szczegółowo cechy poznanych koncepcji z zakresu nauk o komunikacji społecznej;
- formułuje wnioski płynące z obserwacji zachowań społecznych (w tym relacji płci) w aspekcie komunikacyjnym oraz obserwacji dotyczących korzystania z poszczególnych środków przekazu;
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych oraz pisemnych materiały reprezentujące różne formy tekstów kultury;
- aktywnie uczestniczy w dyskursie publicznym, tworząc wartościowe wypowiedzi medialne.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- przywołuje bogate i właściwe konteksty różnych koncepcji z zakresu językoznawstwa i nauk o komunikacji społecznej;
- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- stawia hipotezy badawcze dotyczące prezentowanych na lekcji zagadnień;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

4. Społeczno-regulacyjna koncepcja kultury

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- rozróżnia dwie wielkie sfery kultury: kulturę symboliczną i kulturę techniczno-użytkową; wie, że sfery te różnią się od siebie;
- sam lub z pomocą nauczyciela potrafi krótko wyjaśnić przynajmniej trzy najważniejsze poznane na lekcji pojęcia (sfery kultury, dziedziny kultury, normy, dyrektywy, symbol, światopogląd);
- wie, że pojęcia te przyjmują różne postaci w zależności od kręgu kulturowego, w którym występują;
- kojarzy kulturę gospodarczą jako część sfery techniczno-użytkowej.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- potrafi podać przykłady różnych dziedzin kultury;
- wymienia dwa lub trzy poznane na zajęciach nazwiska badaczy (Jerzy Kmita, Ernst Cassirer, Marcel Mauss, Max Weber) i potrafi przypisać im zaprezentowane przez nauczyciela koncepcje naukowe;
- w wypowiedziach poprawnie stosuje poznane na zajęciach terminy, wykazując się pamięciowym opanowaniem przynajmniej połowy z nich (symbol, system form symbolicznych, normy, dyrektywy, założenie o racjonalności, interpretacja humanistyczna, kompetencja kulturowa, potłacz, kapitalizm, światopogląd, przekazy światopoglądowe, układ wartości);
- wskazuje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy sferami kultury a tym, jak doświadczane przez ludzi zjawiska różnią się w zależności od kręgu kulturowego, w którym występują.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował znakomitą większość pojęć i terminów poznanych na zajęciach i potrafi je prawidłowo oraz obszernie wyjaśnić;
- potrafi scharakteryzować teorie i koncepcje zaprezentowane w podręczniku, podając przykłady zjawisk kulturowych występujących w ich obrębie;
- do wypowiedzi dotyczących tematu lekcji włącza swoje przemyślenia i dzieli się samodzielnie wyszukаныmi informacjami oraz zaobserwowanymi przykładami;
- selekcjonuje i porównuje fakty dotyczące funkcjonowania różnych społeczeństw w sferze symbolicznej i techniczno-użytkowej.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował pełen zakres wiadomości podanych na zajęciach;
- w wypowiedziach pisemnych i ustnych z zakresu tematu lekcji zajmuje swoje stanowisko i potrafi je uzasadnić;
- poprawnie charakteryzuje i interpretuje zjawiska i procesy omówione na lekcji, swobodnie odwołując się przy tym do terminów, pojęć i teorii poznanych na wcześniejszych lekcjach wiedzy o kulturze;
- dokonuje syntezy faktów, łącząc wiedzę zdobytą na różnych przedmiotach: historii, wiedzy o społeczeństwie, podstawach przedsiębiorczości.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem kultury w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

5. Magia, religia i obyczaj

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia dziedziny kultury omówione w podręczniku: magia, religia, światopoglądy świeckie, obyczaj;
- rozróżnia pojęcie religii i wyznania oraz potrafi podać po dwa przykłady tych pojęć;
- sam lub z pomocą nauczyciela podaje dwa elementy różnicujące magię i religię oraz potrafi wskazać przynajmniej jedno podobieństwo między nimi.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wysuwa proste wnioski dotyczące kulturotwórczego potencjału magii, religii i światopoglądów świeckich;
- potrafi wskazać podstawowe zależności między magią, religią a światopoglądami świeckimi;
- zna nazwiska Jamesa Frazera oraz Marcela Maussa oraz wie, że naukowcy ci badali magię w antropologicznym ujęciu tego zjawiska;
- potrafi krótko wyjaśnić pojęcia: kult, obrzęd, dogmat;
- rozróżnia religie monoteistyczne i politeistyczne – potrafi podać ich przykłady;
- wymienia przynajmniej trzy wyznania chrześcijańskie;
- wyjaśnia różnicę między zwyczajem a obyczajem.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- zna zasady/prawa przyległości i podobieństwa (homeopatii) opracowane przez Jamesa Frazera – potrafi wyjaśnić te pojęcia;
- wymienia elementy magii wyodrębnione przez Marcela Maussa oraz umie wyjaśnić ich antropologiczne znaczenie;
- zna cechy pięciu największych religii świata (judaizm, chrześcijaństwo, islam, buddyzm, hinduizm) – wymienia ich najważniejsze postulaty, omawia różnice i podobieństwa między nimi;
- charakteryzuje największe odłamy chrześcijaństwa: łaciński, wschodni, protestancki oraz podaje ich przykłady (np. Kościół rzymskokatolicki, Kościół Ewangelicko-Augsburski/Luterański, Kościół anglikański, Kościół/Cerkiew prawosławna lub inne);
- zna pojęcia sacrum i profanum;
- wyjaśnia różnicę między filozofiami metafizycznymi a ideologiami politycznymi;
- potrafi wskazać na znaczenie święta i zabawy jako ważnych elementów obyczaju danej społeczności.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- stawia własne trafne hipotezy oraz dochodzi do samodzielnie wypracowanych wniosków dotyczących problematyki dziedzin kultury: magii, religii i światopoglądów świeckich;
- w wypowiedziach swobodnie porusza się w obrębie koncepcji naukowych zaprezentowanych w podręczniku (autorstwa Marcela Maussa, Jamesa Frazera, Rudolfa Otto, Michaiła Bachtina);
- dokonuje syntezy faktów, łącząc wiedzę z kilku przedmiotów: języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, religii/etyki).

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie przywołanych podczas zajęć badaczy kultury, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem magii i religii w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

6. Procesy cywilizacyjne

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna pojęcie cywilizacji oraz wie, że jest to zjawisko, które można rozumieć na kilka sposobów;
- sam lub z pomocą nauczyciela wskazuje przynajmniej jedną różnicę i jedno podobieństwo pomiędzy pojęciami kultury i cywilizacji;
- wie, że kultury, stykając się ze sobą, wchodzą w różne rodzaje relacji międzykulturowych;
- potrafi podać przynajmniej jeden rodzaj relacji międzykulturowych;
- potrafi wymienić przynajmniej trzy elementy współtworzące polską kulturę narodową.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- poprawnie stosuje pojęcia wszystkich poznanych na zajęciach zjawisk międzykulturowych (komunikacja międzykulturowa, wymiana, wojna) i analizuje proste zależności między nimi;
- zna termin „kultura zachodnioeuropejska” i potrafi pokrótce przywołać historię kształtowania się tego zjawiska;
- charakteryzuje zjawisko kultury narodowej i umie odnieść teorie z nim związane do praktyki życiowej;
- wysuwa proste wnioski dotyczące wzajemnych relacji między europejskimi kulturami narodowymi;
- wymienia i opisuje co najmniej cztery elementy współtworzące polską kulturę narodową;
- wyjaśnia pojęcie kultury regionalnej i przywołuje przykłady takich kultur podanych na zajęciach.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- samodzielnie i poprawnie stosuje większość poznanych na lekcji terminów i pojęć;
- opisuje specyfikę procesów globalizacyjnych;
- selekcjonuje i porównuje zjawiska związane z rozwojem praktyki materialnej i jej wpływu na społeczeństwo;
- charakteryzuje odmienności kulturowe i cywilizacyjne społeczeństw tradycyjnych i nowoczesnych.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował pełen zakres wiadomości podanych na zajęciach i poprawnie posługuje się wszystkimi omówionymi terminami;
- rozróżnia zjawiska nowoczesności i ponowoczesności;
- w swoich wypowiedziach odwołuje się do przytoczonych na lekcji opinii, sądów i koncepcji badaczy (Max Weber, Arnold J. Toynbee);
- podczas omawiania zagadnień dotyczących tematu łączy wiedzę z kilku przedmiotów: historii, wiedzy o społeczeństwie, podstaw przedsiębiorczości.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem kultury i cywilizacji w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

7. Sprawdzian

8. Wprowadzenie do zagadnień sztuki XX wieku

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna funkcje sztuki;
- wymienia przynajmniej dwie dyscypliny naukowe zajmujące się sztuką;
- określa ramy czasowe postimpresjonizmu;
- sam lub z pomocą nauczyciela wyjaśnia prostymi słowami pojęcie awangardy i zna jego etymologię.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- charakteryzuje i omawia szerzej funkcje sztuki;
- rozumie ewolucję znaczeniową pojęcia „sztuka”;
- osadza postimpresjonizm i neoimpresjonizm w kontekście artystycznym i kulturowym – jako spadkobierców „rewolucji” impresjonizmu;
- rozpoznaje i wskazuje cechy postimpresjonizmu na podstawie omówionych na zajęciach dzieł;
- zna podstawowe strategie artystyczne awangardy i jej znaczenie dla kształtowania się sztuki XX wieku.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia wszystkie poznane na lekcji nazwiska artystów (Georges Seurat, Paul Gauguin, Vincent van Gogh, Paul Cézanne) i tytuły omówionych dzieł;
- charakteryzuje koncepcję artysty i sztuki u schyłku XIX i u progu XX wieku;
- wyjaśnia, na czym polegają techniki plastyczne dywizjonizmu i pointylizmu;
- na podstawie zaprezentowanych dzieł charakteryzuje cechy postimpresjonizmu i kierunków pokrewnych.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wskazuje szczegółowo cechy postimpresjonizmu i kierunków pokrewnych, posługując się bogatym słownictwem;
- w wypowiedziach sięga po pojęcia: strategia metaestetyczna, kategoria metasztuki, autonomia sztuki, używając ich w sposób przemyślany;
- formułuje dojrzałe wypowiedzi dotyczące intelektualnego znaczenia działalności artystów Wielkiej Awangardy oraz neoawangardy;

- wyraża własne ciekawe i przemyślane opinie związane z pojęciem „wiek komentacza”;
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wskazanego dzieła plastycznego końca XIX wieku, rozpoznając jego przenośne znaczenie i postępując się właściwą terminologią.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwie wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

9. Awangardowe „izmy”, cz. 1

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia nazwy przynajmniej trzech zaprezentowanych na zajęciach awangardowych kierunków plastycznych (fowizm, ekspresjonizm niemiecki, kubizm, suprematyzm, surrealizm);
- sam lub z pomocą nauczyciela wskazuje różnice między mimetycznym a abstrakcyjnym sposobem ukazania rzeczywistości w sztukach plastycznych (nie musi stosować naukowej terminologii);
- spośród zaprezentowanych dzieł stworzonych w ramach różnych nurtów i kierunków rozpoznaje utwory plastyczne przedstawione na zajęciach i podejmuje próby przyporządkowania ich do owych nurtów.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna kluczowe nazwiska oraz kanoniczne dzieła artystów poznanych na lekcji (Henri Matisse – „Taniec”, Pablo Picasso – „Panny z Awinionu”, Salvador Dali – „Płonąca żyrafa”);
- wskazuje związki omawianych kierunków artystycznych z wcześniejszymi zjawiskami w sztuce;
- charakteryzuje krótko nurty artystyczne, odwołując się do omówionych na zajęciach dzieł i poprawnie wskazuje ich cechy formalne;
- zna większość pojęć związanych ze strategiami artystycznymi poznanych kierunków (prekubizm, kubizm analityczny i syntetyczny, nadrzeczywistość, harmonia barwna) i technik twórczych (kolaż, techniki alternatywne, automatyzm w malarstwie i piśmie).

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia nazwiska większości poznanych na lekcji artystów oraz potrafi przyporządkować je do reprezentowanych kierunków i nurtów artystycznych;
- charakteryzuje koncepcję artysty i sztuki w ramach danego kierunku, powołując się na wybrane dzieła;
- dokonuje samodzielnej analizy formalnej wskazanych dzieł sztuki;
- zna grupy artystyczne tworzące ruch ekspresjonizmu niemieckiego (Die Brücke, Der Sturm, Der Blaue Reiter).

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wskazuje szczegółowo cechy poznanych kierunków, posługując się bogatym słownictwem;
- formułuje obszerne i dojrzałe wnioski płynące z porównania środków i technik artystycznych wykorzystywanych w ramach poznanych na zajęciach kierunków;
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki ze wskazaniem funkcji artystycznych specyficznych dla danego nurtu;
- rozumie awangardową polemikę z tradycją – potrafi wskazać w danym dziele polemiczne względem tradycji elementy w jego formie i treści.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

10. Awangardowe „izmy”, cz. 2

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia nazwy przynajmniej trzech zaprezentowanych na zajęciach awangardowych kierunków plastycznych (futuryzm, dadaizm, konstruktywizm, Bauhaus, funkcjonalizm, De Stijl, neoplastycyzm, sztuka kinetyczna);
- sam lub z pomocą nauczyciela wskazuje różnice między mimetycznym a abstrakcyjnym sposobem ukazania rzeczywistości w sztukach plastycznych (nie musi stosować naukowej terminologii);
- zna przynajmniej jeden środek wyrazu stosowany w awangardowej rzeźbie;
- odróżnia przykłady architektury awangardowej od przykładów architektury wcześniejszych stylów i epok.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna kluczowe nazwiska oraz kanoniczne dzieła artystów poznanych na lekcji (np. August Rodin – „Myśliciel”, Constantin Brâncuși – „Ptak”, Marcel Duchamp – „Fontanna”);
- wskazuje związki omawianych kierunków artystycznych z wcześniejszymi zjawiskami w sztuce;
- krótko charakteryzuje nurty artystyczne, odwołując się do omówionych na zajęciach dzieł i poprawnie wskazuje ich cechy formalne;
- zna większość pojęć związanych ze strategiami twórczymi poznanych kierunków (np. skulptomalarstwo).

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia nazwiska większości poznanych na zajęciach artystów oraz potrafi je przypisać do kierunków artystycznych, w ramach których tworzyli;
- charakteryzuje koncepcję artysty i sztuki w ramach danego nurtu na podstawie wskazanych dzieł;
- dokonuje samodzielnej analizy formalnej wskazanych dzieł;
- rozumie problematykę tworzywa dzieła sztuki.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wskazuje szczegółowo cechy poznanych kierunków, posługując się bogatym słownictwem;

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski płynące z porównania technik i środków artystycznych wykorzystywanych w ramach poznanych kierunków i nurtów;
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła/obiektu ze wskazaniem funkcji środków artystycznych specyficznych dla danego nurtu;
- dostrzega wspólnotę zagadnień malarskich i rzeźbiarskich w zakresie twórczości awangardowej i potrafi wskazać przykłady ich przeplatania się.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

11. Szczyt i schyłek awangardy

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia nazwy przynajmniej trzech zaprezentowanych na zajęciach nurtów sztuki nowoczesnej i współczesnej;
- potrafi podać przynajmniej dwie cechy znanych mu kierunków w sztuce nowoczesnej i współczesnej;
- podejmuje w miarę trafne próby przyporządkowania wskazanych dzieł do znanych mu kierunków i nurtów sztuki nowoczesnej i współczesnej.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna kluczowe nazwiska oraz kanoniczne dzieła artystów reprezentujących nurty zaprezentowane na zajęciach (np. Andy Warhol – „Elizabeth Taylor”, Robert Smithson – „Spiral Jetty”);
- wskazuje związki omawianych kierunków artystycznych z wcześniejszymi zjawiskami w sztuce (np. potrafi wskazać wpływ dadaizmu na pop-art/neodadaizm);
- krótko charakteryzuje nurty artystyczne, odwołując się do ukazanych na zajęciach dzieł i poprawnie wskazując ich cechy formalne;
- dostrzega i rozumie różnice między sztuką awangardową/nowoczesną a postmodernistyczną/współczesną;
- zna pojęcia związane z artystycznymi strategiami stosowanymi w sztuce nowoczesnej i współczesnej (np. happening, performance, instalacja).

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wymienia nazwiska większości omówionych na lekcji artystów i potrafi do nich przypisać kierunek/nurt w sztuce, którego są reprezentantami;
- na podstawie wskazanych dzieł charakteryzuje koncepcję sztuki i artysty w kierunkach nowoczesnych i współczesnych;
- rozumie problematykę tworzywa dzieła sztuki;
- rozumie problem rozejścia się tradycyjnie nastawionej publiczności z artystami reprezentującymi konceptualne podejście do sztuki;
- wyjaśnia różnicę między sztuką awangardową/nowoczesną a postmodernistyczną/współczesną.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wskazuje szczegółowo cechy poznanych nurtów i postaw artystycznych, posługując się bogatym słownictwem;
- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski płynące z porównania środków i technik artystycznych wykorzystywanych w ramach poznanych na lekcji kierunków;
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła/obiektu sztuki ze wskazaniem funkcji użytych w nich środków specyficznych dla danego nurtu;
- w wypowiedziach poprawnie stosuje pojęcie strategii intertekstualnych oraz potrafi je wyjaśnić;
- zdaje sobie sprawę z problemu niemożności ujednoczenia postmodernistycznych wypowiedzi artystycznych i braku wspólnej świadomości twórczej postmodernistycznych nurtów.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

12. Sztuka wobec społeczeństwa

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej, popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna nazwy systemów totalitarnych wspomnianych na zajęciach: bolszewizm, stalinizm, nazizm, faszyzm;
- wie, że ustrój polityczny ma przełożenie na sytuację artystów i zakres ich wolności twórczej;
- sam lub z pomocą nauczyciela krótko opisuje, jak ten wpływ może wyglądać.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wysuwa proste wnioski dotyczące potencjału sztuki w zakresie tworzenia projektów przebudowy świata społecznego;
- krótko opisuje sytuację artystów w Związku Radzieckim, III Rzeszy i faszystowskich Włoszech;
- zna strategie twórcze narzucone artystom przez totalitarne rządy; poprawnie posługuje się pojęciem socrealizmu;
- wymienia i krótko omawia kierunki artystyczne wchodzące w relacje z totalitarnymi rządami wymienionych państw lub buntujące się przeciw nim;
- krótko opisuje związki między kontrkulturowymi nurtami i ruchami społecznymi a działalnością artystyczną w XX wieku.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wyjaśnia i charakteryzuje ideologiczną funkcję sztuki w społeczeństwach o różnych ustrojach politycznych;
- zna chronologię ważnych wydarzeń w ramach nurtów awangardowych oraz nazwiska istotnych artystów (np. „Manifest futurystyczny” Marinettiego);
- opisuje historię powstania doktryny socrealizmu oraz „narodowej szkoły” Führera w nazistowskich Niemczech;
- rozumie zawiłe związki konstruktywizmu i surrealizmu z ideologią komunistyczną;
- selekcjonuje i porównuje zjawiska z zakresu relacji sztuki i polityki przed i po drugiej wojnie światowej w różnych warunkach ustrojowych oraz ideologicznych;
- dostrzega zależność między strategiami postmodernistycznymi w sztuce a przeobrażeniami społecznymi od końca lat 60. XX wieku.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- szczegółowo wskazuje cechy poznanych na lekcji nurtów i postaw artystycznych, posługując się bogatym słownictwem;
- wykazuje się pamięciowym opanowaniem pojęć, nazw, a także wydarzeń historycznych związanych z tematem lekcji;
- charakteryzuje zjawisko języka propagandy, wskazując jego cechy i elementy w różnych utworach artystycznych;
- łączy wiedzę z różnych przedmiotów: historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych, a także ideologii w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

13. Awangarda w Polsce

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna nazwy przynajmniej trzech polskich grup twórczych lub kierunków artystycznych w obszarze działalności plastycznej w XX wieku;
- sam lub z pomocą nauczyciela umiejscawia w czasie zjawiska artystyczne w obrębie polskiej sztuki XX wieku;

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna kluczowe nazwiska polskich artystów dwudziestowiecznych;
- wymienia większość grup twórczych lub kierunków artystycznych sztuki polskiej XX wieku i potrafi je krótko omówić;
- zna chronologię zjawisk w obrębie polskiej sztuki oraz potrafi przyporządkować je do zmian historycznych, jakie zachodziły na przestrzeni XX wieku w polskim społeczeństwie;
- krótko wyjaśnia, na czym polega asamblaż.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- zna znakomitą większość zaprezentowanych na zajęciach polskich artystów oraz potrafi wskazać ich ewentualną przynależność twórczą, a także określić czas ich twórczej działalności;
- zna motywacje twórcze i społeczne polskich artystów;
- potrafi umiejscowić dorobek sztuki polskiej w szerszym kontekście działalności artystów europejskich i światowych;
- dokonuje analizy formalnej poznanych dzieł polskich artystów.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje się dojrzałą refleksją nad poszukiwaniami twórczymi polskich artystów – od eksperymentów fakturalnych, abstrakcyjnych, przez inspiracje ludowością, a także światowe zjawiska artystyczne, do włączania w działalność plastyczną rozwiązań teatralnych, elektronicznych i multimedialnych;
- odczytuje metaforyczne znaczenia i dostrzega bogactwo odniesień oraz nawiązań w sztuce polskiej XX wieku;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, a także ocenia i komentuje zjawiska z obszaru polskiej sztuki XX wieku, wykazując się przy tym wysoką kulturą słowa i posługując się zróżnicowaną terminologią;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć badaczy kultury i sztuki polskiej, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem sztuk plastycznych w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

14. Sprawdzian

15. Początki awangardy muzycznej

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przynajmniej trzy nazwiska najważniejszych kompozytorów XIX i początku XX wieku;
- zna pojęcie muzyki kompozytorskiej, melodii i rytmu;
- sam lub z pomocą nauczyciela prostymi słowami opisuje termin barwy/kolorystyki brzmienia.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna podstawowe słownictwo stosowane w refleksji nad muzyką;
- objaśnia terminy: akord, kolorystyka brzmienia;
- opisuje początki awangardowych ruchów muzycznych;
- podejmuje w miarę udane próby wyjaśnienia relacji między rytmem i melodią, a możliwościami brzmieniowymi instrumentów muzycznych;
- rozumie znaczenie twórczości Claude'a Debussy'ego dla eksperymentów brzmieniowych w muzyce kompozytorskiej XX wieku;
- potrafi krótko opisać sposób ekspozycji głównej melodii w „Bolerze” M. Ravela.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- objaśnia terminy: impresjonizm muzyczny, ekspresjonizm muzyczny, ewolucja barwy w muzyce, harmonia;
- zna nazwiska większości kompozytorów omówionych na zajęciach i podaje tytuły ich przykładowych utworów (np. Claude Debussy – „Popołudnie fauna”, Maurice Ravel – „Bolero”, Karol Szymanowski – „Król Roger” i in.);
- po wysłuchaniu utworu „Popołudnie fauna” podaje jego autora i tytuł (rozpoznaje utwór);
- odwołując się do przykładów utworów poznanych na zajęciach, podaje cechy charakterystyczne nowatorskich dzieł muzycznych.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wyjaśnia znaczenie muzyki kompozytorskiej pierwszych dekad XX wieku jako źródła inspiracji dla późniejszej twórczości muzycznej;

- na przykładzie twórczości A. Skriabina i jego mistycznych fascynacji objaśnia, na czym może polegać światopoglądowe uwikłanie;
- swobodnie i świadomie postępuje się w swoich wypowiedziach terminologią muzyczną;
- wykazuje się pamięciowym opanowaniem wszystkich poznanych na zajęciach nazwisk twórców i ich dzieł.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

16. Szmer i rytm

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przynajmniej cztery instrumenty perkusyjne;
- podaje dwa, trzy przykłady dźwięków, które można nazwać szmerami;
- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela definiuje prostymi słowami pojęcia szmeru i rytmu.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna dwie drogi, którymi świat muzyki kompozytorskiej dochodził do wykorzystania szmeru jako ważnego typu dźwięku;
- wie o historycznym znaczeniu utworu Edgara Varèse'a „Ionisation” i potrafi je krótko opisać;
- wymienia przynajmniej trzy nazwiska kompozytorów omówionych na zajęciach;
- wyjaśnia pojęcia: motoryka, polimetria, polirytmia.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wskazuje powiązania między sztukami plastycznymi a muzyką, w tym szczególnie w obszarze myśli futurystycznej;
- poprawnie i świadomie stosuje w swoich wypowiedziach pojęcia szmeru, rytmu, polimetrii, polirytmii, motoryki, witalizmu, bruityzmu;
- opisuje relacje między ruchami awangardowymi w muzyce i sztukach plastycznych a wcześniejszymi formami ekspresji artystycznej;
- zna nazwiska większości poznanych na zajęciach kompozytorów oraz potrafi wymienić tytuły ich przykładowych utworów.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- osadza w tradycji muzycznej omówione na lekcji pojęcia i terminy;
- zna nazwiska wszystkich poznanych na zajęciach kompozytorów, wymienia tytuły ich przykładowych utworów oraz potrafi opowiedzieć o ich znaczeniu w dziejach muzyki;
- opisuje szerzej twórczość Igora Strawińskiego, omawia związki jego sztuki ze sztukami scenicznymi – szczególnie z *commedia dell'arte* oraz baletem; wie jakie znaczenie dla historii muzyki i tańca miał jego utwór „Święto wiosny”.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

17. Z tradycją w nowoczesność

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela omawia pojęcia folkloru i folkloryzmu w muzyce;
- wie o ludowych fascynacjach i inspiracjach kompozytorów XIX-wiecznych;
- zna pojęcia „muzyka europejska” i „muzyka pozaeuropejska”.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia nazwiska przynajmniej trzech kompozytorów poznanych na zajęciach;
- na podstawie przywołanych na lekcji utworów muzycznych potrafi wskazać przynajmniej jeden przykład inspiracji kompozytorów z kręgu kultury europejskiej muzyką pozaeuropejską;
- zna pojęcie neoklasycyzmu muzycznego i potrafi pokrótce omówić francuską i rosyjską tradycję neoklasyczną w muzyce;
- krótko wyjaśnia różnicę między neoklasycyzmem w muzyce a innymi poznanymi już nurtami muzycznymi XX wieku.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- rozpoznaje i umiejscawia w historii muzyki XX wieku nazwiska większości poznanych na zajęciach kompozytorów;
- szerzej omawia znaczenie twórczości Béli Bartóka w dziejach muzyki oraz etnomuzykologii;
- podaje przyczyny różnicy między rolą folkloru w muzyce przed drugą wojną światową a spadkiem jego znaczenia po wojnie;
- omawia twórczość Nadii Boulanger i jej znaczenie dla muzyki XX wieku;
- zna nazwiska przynajmniej dwóch kompozytorów polskich tworzących pod silnym wpływem neoklasycyzmu muzycznego.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- potrafi omówić skomplikowane relacje między neoklasycyzmem a awangardą muzyczną – rozumie zarówno napięcia między tymi postawami, jak i przeplatające się wzajemne wpływy;
- zna nazwiska wszystkich kompozytorów związanych z postawą neoklasyczną w muzyce, o których wspomniano na lekcji;
- krótko omawia publicystyczną działalność Stefana Kisielewskiego;

- zna ludowe inspiracje Karola Szymanowskiego – potrafi podać kilka przykładów jego utworów inspirowanych folklorem.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

18. Pozamuzyczne inspiracje kompozytorów

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- łączy pojęcie dodekafonii z radykalnymi poszukiwaniami twórczymi i odrzuceniem wcześniejszych tradycji muzycznych;
- sam lub z pomocą nauczyciela krótko opisuje termin „nowa muzyka”;
- wie, że w warunkach wielkich totalitaryzmów kompozytorzy nowej muzyki mieli utrudnioną bądź uniemożliwioną twórczość.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- omawia pokrótce znaczenie Arnolda Schönberga dla rozwoju muzyki – łączy z jego nazwiskiem narodziny dodekafonii;
- potrafi krótko przedstawić twórczość Krzysztofa Pendereckiego;
- wyjaśnia pojęcie dodekafonii i rozróżnia dwie odnogi tego zjawiska: ekspresjonistyczną i punktualistyczną;
- nakreśla sytuację społeczno-polityczną w państwach totalitarnych, omawiając możliwości i ograniczenia, z jakimi spotykali się w nich kompozytorzy nowej muzyki.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- szeroko omawia znaczenie Arnolda Schönberga i Antona Weberna dla rozwoju muzyki oraz podaje przykłady ich utworów;
- wyjaśnia i poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach pojęcia: „postwebernizm”, „punktualizm”, „aforyzm”;
- ma świadomość doniosłej roli, jaką w dziejach muzyki nowoczesnej odegrał Krzysztof Penderecki i potrafi omówić jego działalność artystyczną;
- wymienia główne postulaty „Filozofii nowej muzyki” Theodora Adorno;
- omawia konkretne wydarzenia historyczne i rozwiązania polityczne rzutujące na sytuację kompozytorów muzycznych w III Rzeszy i Związku Radzieckim (np. podaje przykłady represji, omawia Wystawę Muzyki Zdegenerowanej w Düseldorfie, omawia rolę Andrieja Żdanowa);
- na przykładzie losów Dymitra Szostakowicza tłumaczy dylematy artystów w krajach totalitarnych.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wyjaśnia i szczegółowo omawia rozwój dodekafonii i jej odnogi;
- omawia znaczenie Albana Berga dla rozwoju muzyki XX wieku;

- zajmuje stanowisko dotyczące koncepcji Theodora Adorno poświęconej muzyce XX wieku;
- omawia i komentuje różne postawy polityczne kompozytorów tworzących w warunkach totalitaryzmów (np. Carl Orf, Herbert von Karajan, Dymitr Szostakowicz);
- omawia sytuację nowej muzyki w Polsce w pierwszych dekadach po wojnie;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: historii, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

19. Aleatoryzm i formy otwarte

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wie, że po drugiej wojnie światowej radykalnie zmieniły się awangardowe formy muzyczne;
- wymienia przynajmniej trzy spośród omawianych na zajęciach zjawisk muzycznych (aleatoryzm, serializm, sonoryzm, muzyka elektroniczna/elektroakustyczna, radykalna awangarda);
- sam lub z pomocą nauczyciela wyjaśnia przynajmniej jeden z powyższych terminów.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna etymologię pojęcia „awangarda darmsztadzka”;
- zna etymologię pojęcia „aleatoryzm”;
- wymienia czynniki społeczno-polityczne przyczyniające się do gwałtownego rozwoju radykalnych form awangardowych w muzyce po drugiej wojnie światowej;
- rozumie pojęcie form otwartych w muzyce;
- wyjaśnia, czym są dźwięki konkretne i podaje ich przykłady;
- zna nazwiska kluczowych twórców omawianych na lekcji (np. John Cage, Krzysztof Penderecki, Witold Lutosławski).

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- rozumie pojęcie regulacji serialnej i serializmu oraz potrafi je wyjaśnić;
- opisuje związek między „wyczerpaniem się” muzyki serialnej a narodzinami takich zjawisk, jak aleatoryzm i formy otwarte;
- objaśnia zjawisko sonoryzmu i wie jaką funkcję pełni w nim klaster;
- opisuje kształtowanie się kompozytorskiej muzyki elektronicznej/elektroakustycznej oraz zna jej odmiany;
- zna nazwiska większości wspomnianych na zajęciach kompozytorów.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje się pamięciowym opanowaniem pojęć poznanych na zajęciach i swobodnie posługuje się ich definicjami;
- szczegółowo wskazuje cechy poznanych nurtów muzycznych, posługując się bogatym słownictwem;
- formułuje wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego wybranych utworów muzycznych;

- zna nazwiska wszystkich kompozytorów wspomnianych na lekcji i podaje przykłady ich dzieł.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie przywołanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

20. Rozmaitość stylów i nawiązań

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna pojęcie happeningu muzycznego i potrafi je opisać prostymi słowami;
- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela podaje i omawia pokrótce dwie, trzy cechy teatru instrumentalnego;
- wie, na czym polega niezwykłość utworu 4'33" Johna Cage'a.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- dostrzega zależność między nowymi formami muzyki kompozytorskiej a sposobami ekspresji twórczej – np. teatrem i sztukami plastycznymi;
- wie, że wiek XX w muzyce cechowała przede wszystkim różnorodność i żaden nurt nie zajął dominującej pozycji;
- krótko opisuje twórczość Oliviera Messiaena oraz Johna Cage'a.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- samodzielnie i poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach poznane na lekcji terminy (np. happening muzyczny, parateatralne formy muzyczne, partytura graficzna);
- rozumie problematykę zapisu muzycznego tradycyjnym pismem nutowym nowych środków kompozytorskich: szmerów, dźwięków konkretnych, gestów itp.;
- podejmuje w miarę trafne próby interpretacji twórczej działalności Bogusława Schaeffera, Johna Cage'a i grupy Fluxus, Karlheinz Stockhausena;
- wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy postmodernizmem w muzyce i innych obszarach twórczości artystycznej.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował pełen zakres wiadomości podanych na zajęciach;
- podejmuje dyskusję na temat poszerzania granic tradycyjnie rozumianej muzyki, abstrakcyjnych reguł kompozycji muzycznej, czy też zmiany w obrębie muzycznej specyfiki;
- rozumie intertekstualny charakter sztuki i opisuje obszernie oraz szczegółowo relacje muzyki z innymi formami wypowiedzi artystycznych;
- dokonuje samodzielnej interpretacji zaprezentowanych utworów muzycznych ze wskazaniem środków specyficznych dla danego nurtu muzycznego.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

21. Muzyka dziś

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- umiejscawia pojęcie współczesnej muzyki kompozytorskiej w czasie (od przełomu lat 60. i 70. XX wieku do dziś);
- wymienia terminy: polistylistyka, spektralizm, minimal music i sam lub z pomocą nauczyciela podaje ich etymologię.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna nazwiska przynajmniej trzech twórców współczesnej muzyki kompozytorskiej wspomnianych na zajęciach;
- jest świadomy różnorodności współczesnej muzyki kompozytorskiej, wymienia i pokrótce objaśnia przynajmniej trzy jej nurty;
- zna nazwiska najważniejszych twórców polskiej współczesnej muzyki kompozytorskiej (np. Henryk Mikołaj Górecki, Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki) i podaje najistotniejsze informacje dotyczące ich twórczości.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- samodzielnie i poprawnie stosuje poznane na zajęciach pojęcia; potrafi je wyjaśnić;
- selekcjonuje i porównuje zjawiska w obrębie współczesnej muzyki kompozytorskiej – rozumie przyczyny wielości i różnorodności współczesnych nurtów muzycznych;
- zna nazwiska większości omówionych na lekcji twórców; łączy ważne zjawiska muzyczne z sylwetkami kompozytorów, którzy odegrali w nich szczególną rolę;
- wymienia przynajmniej czterech, pięciu polskich twórców muzyki nowoczesnej i omawia ich twórczość.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje się pamięciowym opanowaniem wszystkich pojęć oraz potrafi je szeroko omówić;
- szczegółowo przedstawia cechy poznanych nurtów muzycznych, podając reprezentujących je twórców i stworzonych przez nich utworów;
- formułuje samodzielne i wnikliwe wnioski dotyczące różnorodności współczesnej muzyki kompozytorskiej;
- umiejscawia współczesną polską szkołę kompozytorską w kontekście dziejów dwudziestowiecznej muzyki i potrafi szeroko omówić rolę, jaką odegrali polscy twórcy w rozwoju nurtów muzycznych w XX i u progu XXI wieku.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

22. Jazz

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia podstawowe pojęcia związane z jazzem: big band, improwizacja muzyczna, dixieland;
- wie, że jazz narodził się w Stanach Zjednoczonych;
- zna nazwisko Louisa Armstronga.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- umiejscawia narodziny jazzu w czasie (początek XX wieku) i warunkach kulturowych (na przecięciu tradycji afrykańskich i europejskich, które splotły się ze sobą w USA);
- zna rolę, jaką w jazzie odgrywa improwizacja muzyczna;
- potrafi wymienić przynajmniej cztery odmiany muzyki jazzowej – od najbardziej pierwotnych po współczesne;
- zna kluczowe nazwiska twórców jazzu: Louis Armstrong, Charlie Parker, Miles Davis, Art Blakey;
- wie o znaczeniu warszawskiego festiwalu „Jazz Jamboree” dla historii polskiej i światowej muzyki jazzowej;
- zna tytuł płyty Milesa Davisa – „A Kind of Blue”.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- szczegółowo opisuje narodziny jazzu i jego źródła inspiracji, posługując się poznanymi na lekcji nazwami, nazwiskami i pojęciami;
- rozumie kulturową złożoność i rasowe napięcia społeczne, jakie towarzyszyły narodzinom i rozwojowi jazzu;
- zna większość wspomnianych na zajęciach odmian muzyki jazzowej i potrafi je omówić;
- zna trzy, cztery nazwiska polskich reprezentantów jazzu.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- omawia wyczerpująco relacje jazzu z innymi rodzajami muzyki, zwracając uwagę na wzajemne wpływy, jakim ulegały;
- zna nazwiska wszystkich twórców jazzowych poznanych na zajęciach i potrafi omówić ich twórczość;
- Osadza twórczość polskich muzyków jazzowych w ogólnej historii jazzu; ma świadomość wkładu, jaki polscy artyści mieli w rozwój tej muzyki.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć kompozytorów, wykonawców muzycznych, a także muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem kultury w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

23. Sprawdzian

24. Kontrkultura i muzyka popularna

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna termin „muzyka popularna” i wymienia przynajmniej trzy, cztery jej odmiany (np. rock, rock and roll, pop, rap, techno, funky, reggae);
- wymienia twórców takich, jak: Elvis Presley, The Beatles, The Rolling Stones.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia przynajmniej trzech twórców związanych z rozwojem rock and rolla (np. Elvis Presley, Ike Turner, Bill Haley, Chuck Berry, Jerry Lee Lewis);
- wie, że rozwojowi rock and rolla oraz narodzinom rocka towarzyszyły doniosłe zmiany społeczne;
- łączy powstanie dojrzałej formy rocka z działalnością brytyjskich twórców muzycznych;
- podaje przynajmniej dwa, trzy przykłady nurtów w muzyce rockowej, z którymi związane są tzw. subkultury.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- rozpoznaje i wskazuje różnicę między twórczością społecznie zaangażowaną a formami popularnymi czysto rozrywkowymi;
- potrafi zreferować historię rocka oraz charakteryzuje jego zakorzenie w muzyce jazzowej i bluesowej;
- wie, czym są subkultury i potrafi je scharakteryzować oraz opisać ich powiązania z muzyką;
- zna pojęcie kontrkultury; potrafi wytłumaczyć powstanie ruchów kontrkulturowych i ich społeczne zaangażowanie;
- podaje przedstawicieli poszczególnych nurtów muzyki popularnej i umiejscawia ich twórczość w ramach kultury XX wieku;
- zna najważniejsze fakty związane z dziejami i większością ważnych przedstawicieli muzyki rockowej w Polsce;
- potrafi wyjaśnić znaczenie festiwali w Woodstock i Jarocinie.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- formułuje samodzielne i dojrzałe wnioski dotyczące społecznego wymiaru muzyki i jej obecności w subkulturach;
- odnosi się w swoich wypowiedziach do wartości i kontestacji kontrkultury – potrafi je zanalizować i ocenić;
- widzi związki pomiędzy poezją śpiewaną a twórczością rockową;
- charakteryzuje polską muzykę rockową w kontekście trendów światowych, ale także przełomu społeczno-politycznego w Polsce (sytuacja przed i po roku 1989);
- wymienia wszystkich polskich twórców muzyki rockowej wspomnianych na zajęciach i potrafi opisać ich działalność artystyczną;
- jest bardzo dobrze zorientowany w różnorodności nurtów muzyki popularnej; rozpoznaje poziom artystyczny i rzemieślniczy poszczególnych wykonawców i utworów;

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć wykonawców muzycznych i muzykologów, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem muzyki popularnej w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

25. Teatr (1)

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- określa ramy chronologiczne Wielkiej Reformy teatru i zna twórcę tego określenia (Kazimierz Braun);
- zna nazwisko przynajmniej jednego z wielkich reformatorów teatru;
- wie, że Wielka Reforma miała ogromne znaczenie dla historii dwudziestowiecznego teatru.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia przyczyny narodzin Wielkiej Reformy teatru;
- zna nazwisko Edwarda Gordona Craiga i potrafi krótko przedstawić podstawowe postulaty jego koncepcji;
- wymienia nazwiska pozostałych reformatorów oraz innych ważnych wizjonerów teatru I połowy XX wieku.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- obszernie charakteryzuje ideę autonomii sztuki teatru Edwarda Gordona Craiga oraz rozumie genezę koncepcji „Nadmarionety”;
- omawia „metodę” Stanisławskiego jako nowatorskie podejście do pracy aktora;
- wymienia cechy Teatru okrucieństwa Antonina Artauda;
- wyjaśnia pojęcie teatru inscenizacji podporządkowującego szerokie inspiracje plastyczne idei spektaklu jako integralnego dzieła sztuki.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- zna sylwetki artystyczne wszystkich poznanych na zajęciach wizjonerów teatru I połowy XX wieku;
- szczegółowo i obszernie wskazuje cechy koncepcji Edwarda Gordona Craiga, Antonina Artauda i Konstantego Stanisławskiego, osadzając ich myśl w kontekście refleksji filozoficznej i antropologicznej;
- formułuje wnioski płynące z porównania idei poszczególnych twórców Wielkiej Reformy teatru;
- wie o wpływie „metody” Stanisławskiego na pracę nad rolą aktorów filmowych;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: języka polskiego, historii.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć teatrologów i twórców teatralnych, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem teatru w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

26. Teatr (2)

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna pojęcie Drugiej Reformy teatru i nazwisko twórcy tego terminu (Kazimierz Braun);
- wymienia nazwiska Jerzego Grotowskiego i Tadeusza Kantora.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wie o dwóch głównych nurtach teatru powojennego: antropologicznym ujęciu sztuki teatralnej oraz związkach teatru z awangardą;
- umiejscawia twórczość Jerzego Grotowskiego w chronologii dziejów teatru, łącząc jego osobę z antropologicznym podejściem do teatru oraz z nazwami: Teatr 13 Rzędów, Teatr Laboratorium;
- umiejscawia twórczość Tadeusza Kantora w chronologii dziejów teatru, łącząc jego osobę z poszukiwaniami awangardowymi oraz nazwami: Cricot i Cricot 2;
- wie o istnieniu związków teatru nowoczesnego (lata 70. XX wieku) z kontrkulturą i wymienia takie nazwy, jak: The Living Theatre, Pomarańczowa Alternatywa.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wskazuje na społeczne konsekwencje Drugiej Reformy teatru, a także kontrkulturowych ruchów teatralnych;
- omawia postawę twórczą Jerzego Grotowskiego oraz podejście do relacji między aktorem (performer, *doer*) a widzem (świadek), a także koncepcję teatru ubogiego;
- omawia postawę twórczą Tadeusza Kantora oraz jego koncepcję Teatru śmierci i Teatru zerowego, a także związki z ogólno-artystycznymi ruchami awangardowymi: dadaizmem i surrealizmem;
- wymienia i omawia trzy elementy teatru kontrkultury na przykładzie działalności The Living Theatre (aktywizacja widza, wyzwolenie z przydzielonej tradycyjnie przestrzeni, teatr jako działalność polityczna).

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje się pamięciowym opanowaniem wszystkich pojęć i nazwisk zaprezentowanych na lekcji;
- wymienia najważniejsze przedstawienia teatralne Jerzego Grotowskiego (np. „Księżę Niezłomny”, „Akropolis”) i Tadeusza Kantora (np. „Umarła klasa”, „Wielopole, Wielopole”);

- potrafi powiązać wydarzenia historyczne II połowy XX wieku ze zmianami w obrębie dziejów teatru i obszernie je omówić;
- analizuje w swych wypowiedziach i komentuje zróżnicowane formy teatralnej ekspresji, omawiając ich znaczenie w poszczególnych nurtach teatru II połowy XX wieku;
- rozumie znaczenie, jakie odgrywał dla polskiego społeczeństwa teatr kontrkultury lat 70. i 80. XX stulecia;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie poznanych podczas zajęć teatrologów i twórców teatralnych, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem teatru w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

27. Film (1)

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia nazwiska „ojców kinematografii”: braci Auguste’a i Louisa Lumière oraz Thomasa Edisona;
- wie o związkach kina przedwojennego z awangardą.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wskazuje związki między awangardą filmową a plastyczną, wymieniając wspólne nazwy nurtów awangardowych w kinematografii: impresjonizm, ekspresjonizm niemiecki, surrealizm;
- pokrótce omawia wpływ ideologii bolszewickiej i stalinowskiej na kino radzieckie;
- potrafi wymienić kilka cech kina jako odrębnej dziedziny sztuki;
- umiejscawia w chronologii dziejów filmu przełom dźwiękowy w kinie.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- charakteryzuje najważniejsze nurty filmowej awangardy poznane na lekcji, swobodnie przyporządkowując do nich nazwiska twórców;
- opisuje twórczość Davida Warka Griffitha i Charliego Chaplina, podkreślając rolę, jaką odegrali oni w rozwoju kinematografii;
- rozumie znaczenie i konsekwencje przełomu dźwiękowego dla dziejów filmu.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- umiejscawia osiągnięcia awangardowych nurtów filmowych w szerszym kontekście twórczości artystycznej I połowy XX wieku;
- swobodnie operuje nazwami wszystkich nurtów filmowych, nazwiskami twórców oraz tytułami filmów wspomnianymi na zajęciach;
- szczegółowo wskazuje cechy języka filmu (filmowe środki wyrazu);
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji filmu, posługując się właściwą terminologią;
- odwołując się do pojęcia intertekstualności rozpoznaje i wskazuje powiązania między filmem a literaturą, dziełami plastycznymi, muzyką, teatrem;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie filmoznawców i twórców filmowych, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem filmu w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

28. Film (2)

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- zna pojęcia: film autorski, kino gatunków;
- wymienia przynajmniej trzy gatunki filmowe (komedia, melodramat, western, film gangsterski, horror, science fiction, musical, thriller itd.).

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia nazwiska przynajmniej trzech, czterech autorów filmowych, których twórczość była zaprezentowana na zajęciach;
- pokrótce objaśnia pojęcia: polska szkoła filmowa, kino moralnego niepokoju, filmowa Nowa Fala, Kino Nowej Przygody, film postmodernistyczny;
- wymienia nazwiska najważniejszych polskich twórców filmowych (np. Andrzej Wajda, Jerzy Kawalerowicz, Andrzej Munk, Wojciech Jerzy Has, Krzysztof Kieślowski, Agnieszka Holland).

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- zna sylwetki twórcze większości zaprezentowanych na zajęciach reżyserów filmowych;
- charakteryzuje zjawisko filmu autorskiego, podając przykłady artystów oraz odwołując się do konkretnych dzieł filmowych;
- szerzej omawia nurt włoskiego neorealizmu, Kino Nowej Fali, zjawisko polskiej szkoły filmowej i kina moralnego niepokoju, a także Kino Nowej Przygody i film postmodernistyczny, przywołując nazwiska reżyserów i przykłady dzieł filmowych;
- swobodnie korzysta z wiadomości z zakresu historii i teorii filmu;
- formułuje wnioski, uogólnienia i argumenty w dyskusji na temat zjawisk z obrębu powojennej historii filmu.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- umiejscawia osiągnięcia twórców filmowych po przełomie dźwiękowym w szerszym kontekście sztuki i kultury XX wieku;
- swobodnie operuje nazwami gatunków filmowych oraz wszystkich nurtów w kinematografii, a także nazwiskami twórców i tytułami filmów przywołanych na zajęciach;
- szczegółowo przedstawia cechy języka filmu (filmowe środki wyrazu);
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji filmu, postępując się właściwą terminologią;

- odwołując się do pojęcia intertekstualności, rozpoznaje i wskazuje powiązania między filmem a literaturą, dziełami plastycznymi, muzyką, teatrem;
- łączy wiedzę z kilku przedmiotów: historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia koncepcje twórcze, sądy oraz opinie filmoznawców i twórców filmowych, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem filmu w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

29. Internet

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, czyli nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla tematu, a wynikających z podstawy programowej; popełnia kardynalne błędy merytoryczne i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszyc zadań.

Ocena dopuszczająca:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wie, że Internet jest środkiem masowego przekazu, mającym obecnie dominującą pozycję wśród innych mediów;
- rozumie, że Internet przyczynił się do ogromnych przemian społecznych, kulturowych i gospodarczych;
- umiejscawia pojawienie się Internetu w czasie;
- zna podstawowe zasady etykiety.

Ocena dostateczna

Na ocenę dostateczną uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna pokrótce historię Internetu i wymienia wydarzenia, które przyczyniły się do jego powstania;
- wskazuje cechy Internetu jako środka masowego przekazu oraz zna funkcje, jakie pełni on w życiu społecznym człowieka;
- trafnie odtwarza znane opinie i sądy o wpływie Internetu na gospodarkę i kulturę;
- zna pojęcia: haker, hakerstwo, e-handel, wykluczenie cyfrowe;
- poszukuje i selekcjonuje informacje zamieszczone w sieci, przestrzegając zasad netykiety.

Ocena dobra

Na ocenę dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- w miarę swobodnie porusza się w obrębie zagadnień antropologii kulturowej i medioznawstwa dotyczących kwestii Internetu i nowych mediów;
- charakteryzuje koncepcje komunikacji społecznej w kontekście rozwoju Internetu;
- samodzielnie poszukuje i selekcjonuje informacje zamieszczone w sieci, wykorzystując je w przemyślany i twórczy sposób oraz przestrzegając zasad etykiety.

Ocena bardzo dobra

Na ocenę bardzo dobrą uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- obszernie i wyczerpująco omawia historię Internetu i jego relacje z innymi środkami przekazu;
- obszernie i wyczerpująco omawia wpływ Internetu na życie współczesnego człowieka: gospodarkę, wymianę informacji, relacje społeczne itd.;
- aktywnie uczestniczy w dyskursie medialnym, tworząc wartościowe wypowiedzi (np. blogi, vlogi, strony www);

- jako uczestnik dyskursu medialnego obserwuje zachowania społeczne w aspekcie komunikacyjnym oraz te związane bezpośrednio z korzystaniem z Internetu oraz wyciąga z tego przemyślane wnioski.

Ocena celująca

Na ocenę celującą uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- formułuje dojrzałe i wnikliwe wnioski dotyczące tematu lekcji, świadczące o jego dużej erudycji;
- w dyskusji polemizuje z rozmówcą, by obronić własne stanowisko, zachowując przy tym wysoką kulturę słowa;
- wartościuje i ocenia sądy oraz opinie medioznawców, sięgając po rzeczowe argumenty (odwołując się do różnych kontekstów, np. naukowego, społecznego, ideologicznego);
- stawia własne hipotezy badawcze związane z pojęciem Internetu i nowych mediów w ujęciu antropologicznym, historycznym, filozoficznym, socjologicznym;
- chętnie sięga po dodatkowe źródła wiedzy.

30. Sprawdzian